

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

Nyilttér díja soronként 20 fillér.

Felölts szerkesztő és lapfajladonos:

KUTI ISTVÁN

Az expedíciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Mult és jövő.

Most mikor lezártuk a mult esztendő kevés örömeivel és annál több bajával, gondjával, tegyük egy kis visszatekintést az elmúlt év városunkat érdeklő közérdekű eseményeire s próbáljunk következtetni arra, hogy mit várhatunk a jövőtől.

A város vezetője maga mondotta újévi ünnepi beszédében, hogy nagyon megnehezült az idők járása városunk fölött, s az elmúlt esztendő a sok nehéz között is, talán a legnehezebb esztendő volt rég idők óta városunk életében egyuttal azonban, kitartásra, együttes munkára hív fel a város, a haza érdekében.

Sajnos az a kijelentése, hogy nehéz idöket élünk teljesen fedi az igazságot.

Városunk bányaváros ósidők óta. Az ősipar, a bányászati volt főntartója legnagyobb részben s amikor az virágzott, virágzott vele a város, elégedett volt a lakossággal, mert jólétben élhetett. Amikor a bányászat bárminő okok miatt hanyatlott, jövedelmezősége csökkent, ezzel együtt csökkent a város gazdasági jóléte.

Bányászatunk sajnos már évek hosszú sora óta pang s dacára a vezetők személyében beállott változásnak, amely válto-

zástól pedig jót reméltek, előnyös változás nem állott elő. Sőt ellenkezőleg az elmúlt évben, hogy úgy mondjuk desperatus volt a bányászat helyzete, amit igazolni látszik az is, hogy városunkból és környékéről háromszáz bányamunkást rendelt el Petrozsnébe, az állam szén-kaliforniájába a központi bányavezetőség.

A tények azt látszanak igazolni, hogy városunk fém-bányászata csak agonizál.

Mi dacára a szomorú valóságnak, nem vagyunk hajlandók azt elhinni, sőt inkább hiszünk azoknak a szakembereknek, akik szóval és írásban többször kijentették, hogy nincs ok a kétségbeesésre, mert Selmecbánya bányászata még igenis fellendíthető. Föllendíthető pedig különösen a sokat ígérő Windischleuten-tól és bélabányai bányák hathatós üzembévtelével.

Bányászatunk vezetői bizonyára szintén tudják ezt s mi nem is akarunk nekik szaktanácsot adni, csak arra akarjuk kérni és figyelmeztetni őket, hogy ha tényleg van kilátás bányászatunk föllendítésére s ezzel ez ő város jólétének emelésére, akkor kövessenek el mindent ebben az irányban. Ha az állam számtalan milliót fordíthat legujabban a szénbányászatra, a sok millióból

juthat valami a fém-bányászat fejlesztésére is, ez pedig befektetések nélkül nem mehet. Nézetünk szerint bányászatunk nagyobb befektetések mellett feltétlenül fejleszthető s jövedelmezővé tehető s lehetetlennek tartjuk azt, hogy az ország bányászatának központi vezetősége elzárkózzék bányászatunk fejlesztésétől, amikor tudjuk, hogy az alig jövedelmező mostani üzemet nagy áldozatokkal tartja fenn.

Az ország s a város azt várja bányászatunk vezetőitől, hogy csüggedést nem ismervé, bizva a bányászszerecsében, de a szakértelemre alapított nagyobb koncepciójú tervvel lépjenek föl, ennek keresztültvitelére kérjenek engedélyt és pénzt, mert pénz nélkül eredményt elérni a bányászatnál nem lehet.

Nincs kétségünk abban, hogy a hivatalos vezetők teljes jóakarattal vannak a város és bányászata iránt s el is követnek mindent annak nemcsak fenntartására, de fejlesztésére és újból felvirágoztatására.

Reméljük, hogy fáradozásukat siker fogja követni és tudjuk, hogy elismerés fogja jutalmazni.

Ennyit az ősiparról.

Bár a város lakossága hozzá volt ahoz

Gubora Vince a házmaster.

Irla: Sas Éde.

Gubora Vince urat, akinek megénekelésére lantom hurjait ezennel fölajzom, szülővárosomban ismertem meg, amikor ott atyafiátogatásban jártam látogatásom valóságos sertésvész jelleggel bírt, amennyiben tiszteletemre annyi díszó hullott el a faluban, akár egy kisebbszertű járvány alkalmával. Ilyen családi ünnepről bandukoltam a szállásomra egy gyönyörűségese este, amelyet nyájasan világítottak meg az utcai lámpák. Kiszárossokban ugyanis a közvilágítást egészen a holdra és a hóra bízzák, mert utcai lámpások nincsenek. De azért a községi képviseléstestület a közvilágítási pótadót hűségesen kivetí és behajlja.

Egyszerre éktelek káromkodás és gajdolás ütötte meg a fületem és a fordulónál belém ütközött egy sötét alak:

— Kutyafékom láncos lógós terringettel! — kiáltott ez az atyafi. Mért nem tér ki az embernek? Mi az ördögöt ténferög ilyen későn az utcán? Jóravaló ember ilyenkor már régen otthon kuksol? Mert az gyehenna fészkes fenekére taszított kifordított sabujó Pontius Pilátusát a bagóéért táncoló keserves édes öregajjának!

A meglepéstől alig tudtam szóhoz jutni.

Micsoda? Még ez a szemtelen fickó kérdezi tőlem, hogy mit máskálók ilyen későn az utcán? De fölcsudtam az álmétkodásból, már akkor ott habuckoltam a hóban. Az éji vándor beletaszított az árokba, maga pedig folytatta az útját, szörnyen méltatlankodva, hogy micsoda faluroszka, vagy tolvaj lehet az, akivel az ember éjjeltájt találkozhat a csöndes falu békeséges ülésben?

Mánap elpanaszoltam az esetet a főszolgabíró urnak s a sokat ócsárolt közigazgatás dicséretére legyen mondva: ki is derítették az éjszakai támadó kiletét. A káromkodás volt a főlönös ismertető jele. Olyan ciferán nem tudott senki káromkodni három határban, mint Gubora Vince. Gubora Vincét alaposan meg is büntették. Ez a Gubora Vince volt, aki ezután nemsokára beállított hozzám.

— Alázatos szolgálja vagyok a nagyságos urnak. Nem tetszik már réum emlékezni?

— Nem, biz én.

— Én vagyok az az ember, aki karácsony előtt Nagyságodat odahaza csufol leposzkondiáztam és a hóba taszítottam.

— Ugy? Örvendek a szerencsének.

— Rézsémről a szerencse. No hát, meg is szenvedtem érte. A főszolgabíró ur ugyancsak elverte rajtam a port. Nem vette tekintetbe az enyhítő körülményeket.

— Miféle enyhítő körülményeket?

— Hogy aznap nagyon el voltam keseredve. Tudnillik, hiszen is éppen eltelték szintén azért, mert más valakit is legazembereztem . . .

— És a hóba taszította.

— Nem. A sárba. Akkor nem volt hó. Ősz volt és nagy volt a sár.

— Akkor hát én még jobban jártam, mert csak a tiszta hóba estem.

— Határozottan. Hígyje el, nagyságos uram, hogy én valóságos megbűnhődtem már a multat és jövődöt. Annnyit illetem már becsületsértésért, verekedésért, közveszélyhárításért apránként a börtönben, hogy azért már egy rablógylósságot is elkövettem volna.

— Szép. Hanem hát miben lehetek szolgálatára?

— Tetszik tudni, meguntam már az a csöndes falusi életet. Följöttem Budapestre, s mivel más ösmerősöm nincs az egész nagy városban, hát fölkerestem nagyságodat, hogy protezsáljon be valami jó hivatalba.

Ez a bizalom határozottan meghatott.

— Nagyon szivesen, kedves Gubora. Az ember ugyis rendesen olyanokat protezsál, akiket nem ismer. De hát mihez ért ön voltaképpen? Micsoda az ön foglalkozása, eltekintve attól, hogy a hóba és sárba taszítja az embereket?

szokva, hogy a bányászat nélkül városunk nem maradhat fenn, reményét, munkakedvét nem vesztette el, amikor a bányászat hanyatlását látta, hanem nemes létfenntartási ösztönrel mindent elkövetett, hogy tartása fenn ezt a nemzeti kulturmissiót teljesítő régi várost.

Akadtak ugyan, akik nagy községgé, kisközséggé szerették volna dregadálni, akik mindent elkövettek szóval, írásban, hogy kedvelték tegyék a várost pusztító ideát, de kudarcot vallott inkább önzésből, mint a közérdek szolgálatából eredő fáradtságuk; a város közönsége nem áll föl nekik, sőt mindent elkövetett, hogy ez a torz ídea, nehogy megvalósulhasson.

Nagy elismeréssel kell megemlékeznünk e tekintetben a város közönségének áldozatkészségéről, amikor a szélesvágányú vasut szükségességét belátva, nagy áldozatot hozott, hogy annak létesülését elősegítse.

Hisszük, hogy a közel jövőben teljesebbé is megy a város közönségének ez a hő vágya, mert a mozgalom élén álló Lits Gyula főispánnak szavai szerint e vasut létesítési képezi jóformán életeljárt, hogy főispánságának örök emléket állítson e város történetében.

A város közönségének ez az áldozatkészsége nem a kétségbeesésről és a gyámoltalanságról, de az élni akarásról s a haladási vágyról tett bizonyítást.

Egyéb téren is láthatunk haladást. Kulturális intézeteink s ezek között első sorban a bányászati és erdészeti főiskola, a múlt évben is nagyon fejlődött s főiskolánk ma úgy berendezései, gyűjteményei, mint szakemberei révén egyike az elsőnek a kontinensen s fejlesztése is még ma sem befjezett s a most kezdődött évben is fejlődni és tökéletesedni fog.

Régi középiskolánk, az ág. hitv. evangélikus liceum és a mostan fejlesztett róm. katolikus főgimnázium nemes és hazafias

hivatásukat mintaszerűen töltötték be a múlt évben is; hanyatlásukról szó sem volt, sőt határozott fejlődésüket lehet megállapítani. Jövőjük elé bizalommal nézhetünk.

Gyönyörűen fejlődik városi muzeumunk s ha a múlt évben államsegéllyel megkezdett óvári restaurálás munkája befejezést nyer, ez intézményünk ritkítani fogja pártját az országban.

Iparvállalataink sem panaszolhatnak hanyatlásról.

A kötő- és szövő-gyár a szakzszerű vezetés mellett évről-évre fejlődik s ma már ötszáz munkást foglalkoztat; a selmecebányai cipőgyár állandóan foglalkoztat 170—200 munkást s gyártmányai igen keresettek az országban; az ali gely esztendő ing- és fehérnemű-gyár a legszebb reményekkel keeseg-teti részvényeseit, jó gyártmányai révén oly hamar jó hírnevet szerzett az ország határain kívül is, hogy alig győzi a megrendelések teljesítését; s ezek mellé újabb nagyobb iparvállalat is létesült, az Erdős Ede cipőgyára, melynek főnállását és megteremtését teljesen biztosítottak látjuk; mindezek a tények nem azt mondják, hogy hanyatlók a város, sőt inkább fejlődéséről tesznek bizonytságot.

Nem szabad tehát, hogy kétségbe essünk sorsunk fölött, s erre nincsen is ok. Az általános gazdasági pangás, a bizonytalan politikai viszonyok, mint az egész országban mindenütt, ugy nálunk is viszsza-hatással vannak, de kishíűsége nincsen ok s bizalommal tekinthetünk a jövő elé.

Némuljon el tehát ajkainkon a panasz, mely meddő és haszontalan s ehelyett erősítsük magunkat és egyenlő egyetértéssel, megértéssel, tisztelve mindenkiben, kicsinyben és nagyban a jóakaratot, s tisztelve és szeretve egymást valláskülönbőség nélkül, ha ki hű ez fia országának, hű polgára e városnak.

—ő.

Egy régi bányavideki poéta.

Gallauner Eörsz.

Földbe vág a kapa; elhagyott, felhagyott régi ó temető bukkan elő. S a mint a földtakaróból kihámlék egy-egy csontváz, el-emlengerjünk: ki lehetett? Mikor ez ordas koponyában élő, meleg agy lüktetett, minő tarka-barka gondolatok szibonghattak benne? 'Hová lett a dobogó sziv e behorpadt bordák öbléből? Vajjon ez azt is örömet, mint néha-néha mi? Olyan galádul fájt-e, mint a miénk gyakorta.

En is olvasok, olvasok halvány, elmosódott lapokat. Nevek, évszámok gördülnek ki. Mintha felbontott sír előtt állnék. Név, név! Mit csinált egykor viselője? Mi töltötte el szívé, mi izgatta lelkét? Semmi felelet. De ha megszólalnak a holt betűk, lény illeszkedik lény mellé, megszólal maga a rég elporladott lelke fenn maradt nyilatkozataiban, lassanként meglevededik az egész alak, érzem a hűsnak, vérnek melegét. Mintha itt ülne mellettem, csendő beszédét hallgatom.

Igy vagyok. Gallauner Ferencel. Nemcsak kiáram a múlt sirjából életrajzait, hanem olvasom költeményeit. Lelke táruul élembe belökök.

Ily című könyve jelent meg:

F. X. Gallauners, Professors der schönen Wissenschaften auf dem königlichen Gymnasium in Kremnitz. Vermischte Schriften. Erstes Bändchen. 8° 191. Schemnitz, 1801. Gedr. mit Schulzerischen Schriften. Tartalma: Lyrische Gedichte Singsgedichte. Fabeln und Erzählungen. Idyllen. Clandio Willa. (Ein Origenel. Schauspiel in drei Aufzügen.) Der Struktnecht. (Eine Posse.) Jeli-geje: Omne tult punctum, qui miscuit ntile dulci. (Horatius. Epist. ad Pisones, 343. nr.)

Abból, hogy a költő e művét első kötetnek mondja, következik, hogy több kötetet is szándékozott kiadni s tán sajtó alá készen, fiókjában voltak kéziratai.

Könyvét Ilésházy gróf valóságos belső titkos tanácsosnak, Liptó és Trencsénmegye örökös főispánjának ajánlotta, mint kegyes pártfogójának. Ebben is azt mondja, hogy e műt üres óráinak gyümölcse s ha tetszését megnyeri, bátorságot kap, merészebb munkába is fogul.

Gyermekéi közül csak egy jutott felnőtt korra: Karolina, vagy a mint közönségesen hívták, Lottó. Régi Körmöczőben még sokan emlékeznek, 1796. ápril 9-én született s 1870. dec. 11-én halt meg. élete 75-ik évében, hajadonul. 1851-ben

— Eleinte furvezér voltam, de ott kellett hagynom a gyöngyvetélet. Azt mondták, hogy nagyon csunyalú káromkodok.

Ez aztán a nagyszerű gyerek! Ugy káromkodik, hogy még a furvezérek se túrték meg maguk között!

— Azután beállottam csendőrnök. De onnan s kikoptam, mert ott meg azt vetették a szemre, hogy nagyon goromba vagyok.

Eszembe jutottak a csendőrök vallatásai. S ez a fiékö még csendőrnök is goromba! Miéle hivatalba fog ez hát beleilenni?

— Ugy gondoltam hát, — hogy Budapesten nagyon beválnék házmesternek. Mondhatom, hogy rendben tudnám tartani a lakókat, azt a nyöszörgő kirelázumát a sok éhenkórász partájánál!

Helyeslőben bólintottam. Ez az ember már is házmester. Pokoli ötleit villant a fejemből. Éppen akkor stájeroltak ki a volt lakásomból. 'Fudtam, hogy a volt háziuramnak házmesterre van szüksége. Leültem és a legmelegebb hangu levélben ajánlottam be neki Gubora Vince urat, mint a rend és erély mintaképet.

Gubora Vince nagy hálálkodva távozott. Én pedig a kielégített bosszúvágy érzetével aznap este nagyot ittam az asztaltársasággommal. Fjéfel felvetődtem haza, s mikor a borotva éles szelben, odakünn táncoltam a fagyon, a Gubora

Vince stílusában kezdtem ömlegetni magamban a házmesteremet. Milyen különös természetű tünemény is egy fővárosi házfelügyelő! Mikor a lakó csenget, jobban kivétellel, időszaki sükettségbe esnek. Annál kevésbé ki van náluk fejlődve a tapintás érzéke. Sőtötben is észreveszik, amikor az ember tizifilérést nyom a markukba husz filléres helyett.

— Végre fölhangzott a kapu alatt a megváltó csoszogás; a zár csikorodt, a bérkaszárnya nehéz kapuja fölárult, — s kit világotított meg előttem az éji lámpa barátságos fénye? Gubora Vince ur vigyorgó ábrázatát.

— Ezer millió ördög. Hát maga itt van?

— Itt. Tetszik tudni, nem tudtam elszakadni a nagyságs őrül. Megkértem az itteni házmestert, hogy ő foglalja el az üresedésben levő helyet, én pedig elfoglaltam az övét.

Mondhatom, hogy a dermesztő hidegben is melegem lett arra a kilátásra, hogy Gubora Vince legyen a Cerberusom. De aztán megvigasztalt a remény, hogy ha az új házfelügyelő éreztetni is fogja általam már ismert jó tulajdonságait a többi lakóval, velem szemben bizonyára gyöngéd kimélttel fog bánni. Hiszen nekem köszönhető a hatalmát, amivel bizonyára rettenetesen vissza fog élni.

Azonban már egy görög bölc megmondta, hogy az ember élete a csalódások folytonos lán-

colata. Hogy melyik görög bölc mondta, azt nem tudom. Aki kíváncsi rá, olvassa el a görög bölcsek összegyűjtött és összegyűjtetlen műveit. Ugyanis, amikor néhány nap múlva, reggeli utáni sétánból hazatérek, ékeleten láрма verte föl a rengeteg bérház udvarát. Mind a három emelet lakója, cselédje, tizeden csodült ki a folyosóra s gonosz káromrömel hallgatták a házmester urat, aki az udvar közepén állva, eresztette ki a hangját.

— Hallja maga nyugozt pófajú pernahejder! Hát ilyenkor kell porolni? Ki ne merje hozni többet azt a rongyos pokroccukat, mert kivesszem a keziből a porolópálcát és úgy kiverem a hátán a Kukorica Jancsi nóáját, hogy csak úgy járja hozzá a majomtánót! Hogy tépőnm ki azt a vörörsre festett macskabajszt annak a göthős, tinta-nyaló gazdjának.

Föltekintettem az emeletre. Az én legényem állott ott, s még a porolópálca is csaknem sóbálványára dermedt a kezében. A házmester ur felát az én pokrocómat és az én bajuszomat inkriminálta.

A rágalom felbőszített, mert ha valakire azt mondják, hogy festi a bajuszát, az lehet valóság De hogy valaki, ha már festi, hát éppen vörörsre fesse, az nyilvánvaló rágalom.

Azonban el akartam kerülni a botrányt. Szé-

anya halála után a szent Józsefről nevezett menedékháza ment, hol két kis szobájú volt. Előbb fizetett érte valami csekélységet. (10. illetleg 6 forint), de később ugyanez összeget, Belházy Imre lelkész közbenjárására segélyül kapta, sőt failletményben is részesült. Itt kötőiskolát tartott. Nem egy nő él Kőrömczön, ki mint gyermekleány nála tanult kötni. Igen képzett nő volt. A németen és tóton kívül jól beszélt latinul s a római klasszikusokat eredetiben olvasta. De olvasott magyar könyveket is, bár ismerősei nem emlékeznek, hogy magyarul beszélni hallották volna. Azonban a német irodalomban igen tájékozott volt s fiatal barátainak szerette magyarázgatni a jeles költőket. A leánykákat gyakran avval mulattatta hogy közben-közben apróbb természetrajzi kísérleteket mutatott s magyarázta a belőlük levonható törvényeket. Az is műveltségére vall, hogy Havas Andrást, kinek családjával különösen meghitt, bensős viszonyban volt, meleg szavakkal biztította, mikor az a mai főreáliskola megalakításában fáradozott. Kedves nő volt, akit a leánykák igen szerettek Trautmanné, Havas Berta uróné, kinek szíveségből nyertem ez adatokat, ritka melegséggel emlékszik róla. Birtokában van Gallauner Lotti egy fényképe is, mely Havas József állítása szerint, aki jól ismerte még a m. költőnket, meglepően hasonlít Gallauner Ferenc arcához. Ennek alapján tán rá lehetne ismerni esetlegesen előkerülő arcképre. Ezt a Havas Józsefet szerette Lotti, s hogy övé nem lehetett inkább örökre hajadon maradt.

Trautmanné Havas Berta uróné emlékszik, hogy Gallauner Lotti gyakran olvasott fel nekik egyes kézirati lapokról apja verseiből s hogy egész halom így kötetmény volt birtokában. Havas Béla királyi táblai bíró is látta nála kéziratban apja egy latin nyelvű értekezését. Leteva után értekezését Lottia a városi iskolában tanítván elolvasta. Ez a Havas József szerette Lotti, s hogy övé nem lehetett inkább örökre hajadon maradt.

Tehát e kötet költemény szolgáltatatta lelki arcképeinek megrajzolásához a legteljesebb színek.

Gallauner Hav. Ferenc született 1760. dec. 8-án Selmecebányán. Atyja György, anyja Gottr Dorolya. Atyja úgy látom, városi tanácsos volt, mert a kőrömczi Ferenc-rendi kolostor könyvei 1765—1767-ben említést tesznek Gallauner György selmecei tanácsosról, mint a kintél kölcsönképen be van téve Waldener Ferencnek a kolostor számára hagyott alapítványi pénze.* Úgy látszik korán elhalt. Emlékét kegyelettel őrizte meg a fű szeretet. *Apám sirjánál* című versében így szól:

Kis sírhalm, én végre látlak!
Látak borasztó siri lak,
fől hamvai a jó Atyának
Tízézt éve porlának.

Még kopaszabb vagy, mint az agynak
Hajjál megvedlett bús feje,
Rózsát virágoktat te rajtad
Nem szőrt el unokák keze

Ha el nem űzött volna messze
Engem a sors, a mostoha,
Mikor szeme lehunyt örökre,
Virág volna itt, nem moha.

Jávor borulna it, e hantra,
S minden vándort, ki erre tér,
Hívás aranyba esalogatna,
S áldana phénésert.

Itt tarka segefű illatoznék,
Ott rózsafasika állana.
Itt fehér liliom álmodoznék,
Amott jászmin meg illyna.

Felédve fokszik drága tested,
Sírhatnod pusztá, jeltelen.
De én gyakorta fölkereslek,
Szent lesz mindig e hant nekem.

A *Damon* című idyllben is úgy látszik, a költő a maga egyéni érzéseit mondja el a Damonnal. Ez ugyanis, apja halálának évfordulóján, éj közepén, kimegy a temetőbe s így mereng: >Ég agg tölgy által szokott pihenni ő, a legde-rekább ember! Palámom atyám, oh atyám Palámom! te voltál az egyetlen, a mivel még birtam s téged rabolt el tőlem a kegyetlen sors! Letörtél ősz öregségemben, mint a lilium, melyet a kaszás semmit sem kímélő kaszája levág. Mi vagy te most? Bizonyára egy éhes léleg szétrágtá már azt a szívet, melyben erény és becsületesség lakott; elverte chét az ajakakkal, melyekről oly szent tanítások folytának. Oh halld meg, drága

* A költő Gallauner atyja János György tényleg városi tanácsos volt Selmecebányán, 1752—55. mint a kalaposok elbírója, 1762. pedig mint a mézáros és szőgyártó céh bírója szerepel. — A szerk.

árnyék, fiad panaszait! Oh szent berek, hánszor voltál tanuja irántam való szeretetének, mikor leültetve, ősz fejét élembé hajtá s csendesen szunyadt, vagy ifju szívemet érelyre oktátá! Oh hol vannak e boldog órák, mikor meghajolt nyakán estnyeg, tisztos homlokát szászor is csokolám egy óra alatt és ő szelid mosolylyal atyja történetéről 'beszélgetett! ? Aztán ifju koromra támaszkodva, a csendes kunyhóba tért s engem áldva, esukta le bóggyát szeme heját. Mint egy álom, eltűntek a boldog órák! Csak folytatok méltó könyvek! Sirasd, sirasd! náha eléggé meg nem sirathatók. Így panaszoktat a derek fű. Átölelte a hideg hantot s könyveivel nedvesíté Titkos borzalom futott át tagjain, egy hang sugott ki a sírból: Légy áldva gyermekim! S sírva látvozt kunyhójába.

Úgy látszik, apja halála után nyomorúságban maradt a család s csak anyja önfeláldozó nélkülözéseinek köszönheti a fű, hogy tanulmányait folytathatta s bevégezhetette. *Anyám sirjánál* című versében így szól:

Ki fájdalommal szült vitára,
Te is meghaltál jó anyam!
Mit ves' ak benned, Isten fájtal!
Úgy fáj a szívem, tudatlan.
Bűbántal neveltet engem,
Nyomorú szegénység között.
Hogy szívem hó va' azt követtem,
Mikor apam elkötözött,
Hogy múzsák növendéke lettem,
Neked köszönöm egyedül,
Sírú síröleiben el emottam
Maradtam von nálad nélkül.
Oh köszönet ez adományért!
Isten fizesse meg nekéd!
Békán pihenj hideg síröleim,
Mie majd én is hozzá megyek!

Elemi és középiskolai tanulmányait minden valószínűség szerint Selmecebányán végezte, bár több rendbeli közvetlenül és közvetett tudakozdásaimra erre vonatkozó adatokat nem bírtam megszerezni.

1777. okt. 28-án a kegyesrendi szerzetbe lépett, hol a Nepomuki János nevet vette föl. A rendi szabályok szerint két évig ujoncként nyert kiképzést és a próbatánulást előtt. Ez időt Trenacsóban töltötte. Ekkor az a feljegyzés van róla, hogy tökéletesen beszélt németül, meglehetősen tótul s egy keveset (aliquantum) magyarul, természetesen, a latinon kívül. Később a magyar nyelvben is kellett szaporodnia, mert hiszen Szegeden is tanított, képes volt tanítani.

gyenkezve surrantam föl a emeletre. S rögtön felhívtam a házmestert.

— Micsoda dolog az, Gubora? Miért csapott maga az én legényemmel ilyen botrányt?

— Miért? Mert nem akarok szegényére válni a nagyságos urnak. Nagyságod beajánlott a háziurnak, hogy nagyszerűen rendben tudom tartani a lakókat. Nohát rendben is tartom, fogadom azt a hétszilagos...

— Az helyes. De talán én velem egy kis kivételt tehetne, nem? Mert én nem akarok erősebb kifejezéseket használni, de az mégis gazság, hogy így bántk a jótévőjével...

— Kérem, kérem. Én, mint ember, nagyságod iránt örök hálával viselkedtem. De mint házmester, nagyságodat is úgy ráncba szedem, hogyha vét a házirend ellen, hogy itt-ott szedi össze magát!

— És még azt mondják, hogy az antik római jellemek kihaltak! Ime, ez az ember is egy valószínű római! Bácsnak jelen lett volna Pompéjben, mikor a Vezuv kiöntött...

Mégis csak igaz hát a közmondás, hogy aki másnak vermet és, maga esik bele. Én vermet ástam az én volt házúrannak és nyakig estem bele a verembe. Azaz, hogy az én nyakamba esett a házmester.

Egyebet azonban nem tehettem, minthogy túrtam a rabigát a bérkaszárnya többi lakóival egyetemben. A házúrart egyesült erővel ostromoltuk meg, hogy a rettetetes szarnoktól szabadított meg, de hiába. A házúr ünnepiesen kijelentette nekem, hogy örökre le van kötelve, amiért az én révémen ilyen mintaházmesterhez jutott. Hálája jelül föl is emelte a házbéremet. Ezt a sorsot különbben a többi lakó sem kerülhette el, akiknek Gubora ur, mind szörnyű stájerokkalal bosszulta meg magát azért, mert az ő sztrót ki akarták tétetni.

Meg kell azonban jegyezmem, hogy Gubora ur mégis hozott föl magával a faúrol valami enyhítő körülményt. Ez az enyhítő körülmény egy szőke, kékszemű angyal volt, aki reggelenként úgy bujt elő a szűk és homályos házmesteri lakásból, mint a faodvából az aranyhajú erdei tündér. A bájos tündér a házmesterkisasszonyok szokásos pályáját választotta, tiz lépésre érzelt rajta az orosz szőnyel és a jövendő nagy primadonnára. Mikor azonban velem találkoztam, szemét szerelmesen lesütötte, amiből láttam, hogy a szemem nagyon is ki van nyitva. Egy izben egymás mellé kerülünk a villamos vasuton, amikor is megkérdeztem tőle:

— Nagysád tehát a csillagok felé törekszik?

— Igen, — mondá szerényen. — De azért

a jóvő minden lehetőségét elcserelelém egy édes otthon melegéért.

Ismét lesütötte a szemét és hallgatott. S ha ez a hallgatása nem lett volna elég beszédes, megértette velem a helyzetet az, hogy Gubora ur az utóbbi időben feltűnően nyájas volt hozzám. Még a kapupéznél ellen is tiltakozott.

— Kérem, kérem. Öntől csak nem fogok elfogadni kapupéznét?

Rajtam a hideg borzadály futott végig, Timeo Danaos et dona ferentes! Világos Gubora Vince ur nyakamba akarja varni a becses leányát! Nézd meg az apját és ne vedd el a lányát.

Megállj ravasz fickó, tulajdórnak én az eszedem.

A házúrannal övezve ember volt s a napszár, ami övezettségét fűderítette, a leánya volt. Ez a napszár egy kicsit pupos volt, de ez a legjobb csillagokban is előfordul. A nőta azt mondja, hogy illik neki rettetetes, hogy egy kicsit himlőhelyes. Ennek a kisasszonynak azonban egy kicsit sem illett, hogy a rettetetes himlőhelyes volt. Hogy pedig csak felszemerő volt kancsal, az az én privát szerencsém, mert becsületzavamra kijelentem, hogy nőül vettem volna, ha mind a két szemére kancsal is. Nőül én, csak hogy a házmesteren bosszút állhassak. Még a házassági szerződésbe is bele akartam vétetni, hogy inkább elen-

A trencsényi novitiatusból Szent-Györgyre ment a grammatikai II. osztályba próbátanításra. Itt volt egy évig, 1779—1780.

1782-ben a tatai gymnasiumban a III. osztály tanítója aegerszindin hitoktató, Toméján Sándor házfőnöksége alatt. A gymnasiumi igazgató Schindler József volt, kiegerszindin *professor architecturae in convictu*. Főmeján jeles képzettségű férfi, ki latin tanulása mellett nagy sikerrel képezte magát a rajzolásban és építészetben. E célból Rómában is másfél évet töltött. Az ő feladata volt az ifjabb tanítókna képzése s azt buzgóan teljesítette, eyebekek közt buzgóan lelkesítvén őket a rajzolásra is. Schindler szintén jeles ember, ki különösen a gyakorlati geometriát és építészetet igyekezett a növendék-tanítókkal megkedveltetni. Bizonyára a két tudományos, izléseles és munkás férfi hatással volt a mi Gallauernekre. Sőt én azt hiszem, hogy rajzolni, festeni is tudott. Trautmanné, Havas Berta uróné közlése szerint volt Gallauernek egy fia, (Nep. János, szül. 1794. nov. 18-án Zsolnán.) ki 6 vagy 7 éves korában halt el. (Nem bírtam megállapítani: mikor.) Ennek egy szép pastell-képe Havas Andrásné birtokába került, kitől egy régi hű cselede Kreuzer Anna kérte el. Tán még föl volna lehető. Egy csinos szőke fücska, széles inggallérral, fején kalap. Nagy a gyamom, hogy azt a képet maga Gallauer festette.

1783-ban Kecskeméten főleg Bielek László phil. dr. és professor vezetése mellett, Szűcs István, később egyetemi tanár s phil. dr., Grigetiz József, később nevezetes latin grammatika írója és más őt pályátársa, együtt tanulták magán uton a bölcselet első évi tanulmányát. Ez a Bielek miután munkás író volt, kitől több áhitatos könyv s magyar és latin költemény jeleut meg, bizonyára nem maradt hatás nélkül a fiatal pap-növendékre.

A következő 1784/5-iki iskolai évben bölcséleti tanulmányait már a budai egyetemen folytatta és fejezte be. Ebből a következők, hogy jeles tanuló lehetett s az önképzésben szorgalmasan gyakorolta magát. Most kitüntetés jelölhetni, hogy őt Grigelyvel együtt Budára küldte a szerzet az egyetemi előadások látogatására holott Szűcs István, Szemes Imre, (utóbb jeles teológiai professor.) s mások, a kik szintén derék tanulók voltak, ugyanekkor a pesti intézetben hallgatták a philosophiát.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Eljegyzések.** *Blatny* Tibor m. kir. erdész e hó 2-ikán jegyezte el *Faller* Gizikét, *Faller* Károly, m. kir. főbányatanácsos, főiskolai tanár leányát. — *Hugyecz* György, besztercebányai építőmester, akit városunkban is előnyösen ismernek, eljegyezte *Svonyovecz* Ilonkát Besztercebányán.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter *Formanek* Ágost dr. gyakornokot a nagybecskereki törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Közgyűlés.** A törvényhatósági bizottság e havi rendező közgyűlését jövő héten, kedden délután tartja meg. A gyűlésen Lits Gyula főispán fog elnökölni.

— **A főiskoláról.** A bányászati és erdészeti főiskolán e hó hetedikén kezdődtek meg az előadások; melyek e hó végeig tartanak. Február elején kezdődnek a vizsgák, amelyek szintén egész hónapot vesznek igénybe.

— **Parhatósági megbízottak választása.** Az 1909. évre mult hó végén választották meg az iparhatósági megbízottakat. A választás iránt azonban a választó iparosok körében rendkívül közönyt alakodik. Megválasztottak: Bock Márk Balázs Nándor Borhegyi István, Barok Ferenc, Baumert Lajos, Dukás Gyula, Egyedi Ignác, Floro Gyula, Greguss Antal, Gyerik Károly, Grohmann Antal, Kirkos József, Lestányoszy József, Lövy Ede, Magdics János, ifj. Marschalko Gyula, ifj. Oszvaldt Gusztáv, Plathy Antal, Sipos Ferenc és Schramek Lajos.

— **Messina érdekében.** Az a rettenetes szerencsétlenség, amilyen talán a vízvönöz óta nem volt, amely pár óra alatt Messinát és környékét semmivé tette, általános részvételt keltett az egész világon s a számalom észreken kívül mindenütt ahol emberek laknak, megindult a mozgalom az iránt is, hogy segítsenek a messinai szerencsétlenségen. Magyarországon szintén megindult ez emberbaráti mozgalom, országos segélybizottság alakult, mely a hercegrímást, *Wekerle* Sándor miniszterelnököt és *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert kérte föl védnökül. Az országos bizottságnak tagjai leszenek az egész ország vezető emberei így városunkban *Horcáth* Kálmán polgármestert az alábbi táviratban kérdezte meg *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter, hogy az országos bizottsági tagságot elfogadja-e.

Horcáth Kálmán polgármester urnak Selmecebányá.

Az Oltárszorgozat két csapás az egész emberiséget sújtja. Szívünk, lelkünk és lovagiaságunk követelik a segítő nem.

gedek a hozományból tízezer koronát, Gubora uramat azonban irgalmatlanul el kell esapni . . .

— Nos, a házasság megtörtént és feleségem javában élvezte a mézesketek. Mert, hogy azokat én is élveztem volna, azt még a legszabadabb poétika licenciával se merem mondani. Már éppen érvényesíteni akartam befolyásomat az apósmórnál a házmaster ügyében, amikor Gubora ur bekoportolt!

— Nagyságos uram, jó hírt hozok!

— A nyelvem hegyén lebegett: Talán más-hová szegődött házmasternek?

— Én mindig őszinte rokonszenvvel tiszteltem meg a nagyságos urat. Végletlenül örvendek, hogy most még szorosabb kötelék fog bennünket összekötni.

— Miféle szorosabb kötelék?

Gubora ur ábrázata felragyogott, mint az ujvéi borralval osztogatás napján:

— Ugy, hogy az öregapja leszek a kedves nejeinek. És az édesapja a kedves anyósának.

Forogni kezdett velem a szoba. Még nem értettem világosan, csak sejtettem a dolgot. De már ez a sejtésem is elég volt arra, hogy gyöngyöző veríték őrönnön ki a homlokomon. Gubora ur aztán megmagyarázta szépen, hogy semmiben se lehessen többé kétségem.

— Tetszik tudni, a Nagyságod kedves apósa ami kedves háziurunk szemét vetett az én Indunátra. Isten neki, gondoltam magamban, ha szeretik egymást a fiatalok: legyenek boldogok. Én nem fogok két szerető szívet összemarcangolni. A háziurunk tehát nőül veszi az én leánykámát és így az ön kedves nejeinek a mamája leszek, én pedig így leszek a kedgy anyósának az édesapja, a kedgy becses nejeinek pedig az öreg apja. Tetszik most már érteni?

No hát, nem értettem? Irtozatosan értettem a doigot!

Tehát ismét nyakig estem a verembe, amit másnak ástam. Én elvettem feleségül a háziuram csunya leányát, hogy a házmasterem megboszulhassam magamat — a háziuram pedig feleségül veszi a házmasterem szép leányát, hogy ezzel aztán körülátlan ur legyen a házban a házmaster! Hát nem lehet ebbe beletévelyődni?

— Egy percig se maradtunk tovább ebben a házban! határoztuk el nyomban a feleségemmel Házasságunkban eddig ez volt az első eset, hogy egy akaratunk voltunk. Az első eset s egyzersmind az utolsó . . .

De különben jól is tettük, hogy kihurocoltunk, mert Gubora ur, miután 6 lett, hogy úgy mondjam a ház apósa, működését mindjárt irtozatos stajgerolással kezdte.

zetek közé állani, e célból egy országos segélybizott az alakult, mely a hercegrímást, miniszterelnököt és engemet kért föl a védnőségére. Kérem Nagyságodat, tudassa vállalkozik-e ezen bizottságra, tagja lenni.

Kossuth

A polgármester szintén sürögnyögleg értesítette a minisztert, hogy a készséggel vállalt tagságot az országos segélyző bizottságban.

— **A kir. kath. főgimnázium hangversenye.** Mint egyik számunkban már jelezttük, a kir. kath. főgimn. ifjusága folyó évi jan. 16-án este fél nyolc órakor a városi Vigadó nagytermében nagyszabású hangversenyt rendez, mely minden tekintetben érdekesnek és sikerülnek ígérkezik. A hangverseny műsorában olyan kiváló számok szerepelnek, melyeknek élvezésére közönségünknek ritkán van alkalma. A gazdag műsor, mely művészi izlésről tanusodik és előre sikerrel kecsegett, a következő: 1. Tenebrae. Poliphonikus motetta. Thielentől Éneklő a főgimnáziumi ifjuság énekkara. 2. Salve Regina. Klose Öskárlól. Hegedűszóló. Előadja Bachraty József, főgimn., VIII. o. t. Harmoniumon kíséri főtisztelendő Móczik Felicián udvari káplán. 3. Panis angelicus. Poliphonizmus motetta. Paestrina korából. Éneklő a főgimnáziumi ifjuság énekkara. 4. Patrona regni Hungariae. Hármagánkar. Karra alkalmazta Móczik Felicián. 5. Zichy Géza. gróf «Nemo» operájából. Nemo belsőp. dala. Harmonium és tárogató kíséret mellett éneklő Staud Nándor főgimn. VI. o. t. 6. A tanu Várady Antal-tól. Szavalja Zsilinsky Győző, főgimn. VIII. o. t. 7. Mária dalok. Kügele Richárdtól. Éneklő a főgimnáziumi ifjuság énekkara. 8. «Nemo» operából. Zrinyi Ilona honvágya. Harmonium és tárogató kíséret mellett éneklő Szábl Zoltán, főgimn. IV. o. t. 9. Largo. Händeltől. Hegedűszóló. Előadja Bachraty József főgimn. VIII. o. t. 10. «Nemo» operából. Zrinyi Ilona levele fiaihoz. Harmonium és tárogató kísérete mellett éneklő Szábl Zoltán főgimn. IV. o. t. 11. Hárma a daru. Tompa Mihálytól Szavalja Pospisil Béla főgimn. VIII. o. t. 12. Magyar dalok. Egyveleg. Vegyes karra alkalmazta Móczik Felicián. Éneklő a főgimn. ifjuság énekkara. A hangverseny a főgimn. ifjusága az intézeti alumnium javára rendezi. Helyjérek: Földszinti és karzati ülőhely 2 K, családjegy (3 személy részére) 4 K, Állóhely 1 K, diákjegy 60 fillér. Jegyek kaphatók *Grohmann* Gyula könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Megjegyezzük, hogy a műsornak egy-házi számaiból másnap jan. 17-én délután fél négy órakor a helybeli Szent Katalin templomban külön templomi hangverseny lesz. Ugy az

Miután új lakásunkba beköltöztünk egy kis kéjtudásra mentünk, hogy a közelmúltak szenvedéseit kipihenjük. Este éreztünk háza utazásunkból s a kapunyitásra persze sokáig kellett várunk. Végre hallatszott belülről a megváltó csoszogás. A kuzis csikorgott, a nehéz tölgylépcső-körmény fölárult, s képzéljék, kinek arcát világitotta meg, előtűnt a házmasteri lámpás barátságos fénye? a Gubora Vince uramét . . .

Visszahökentünk, mintha a pokol tornácában állának. Gubora Vince uram pedig szélesen mosolygott a viszontlátás örömére.

— Alászólgója nagyságos uram. (Most nem tegezett, mert hisz nem mint rokon, hanem mint házmaster állott szemben velünk.) Tetszik tudni már ugy megszoktam a házmasteriséget, hogy nem is tudtam anélkül megélni. Aóban a házban nem akartam házmasterkedni, ahol a vbm háziur, hát eljöttéim ide. Legalább közel ieszek hozzáatok.

Most már tegezett, mert e szavakat már nem mint házmaster, hanem mint rokon mondta.

Azzal így fordult a feleségemhez, már mint az unokájához:

— Fogd meg csak Böcsi ezt a lámpást, amig becsukom a kaput. Egy kicsit nehezen jár. . .

esti, mint a templomi hangversenyre a főgimnászius ezuton is tisztelettel meghívja a szülőket és az érdeklődő s az ifjuság ügyét szívén viselő nagyközönséget.

— **Az idei farsang.** A farsang ez évben e hó hatodikától február hó huszonharmadikáig tart, tehát épen hét hétig. Dacára a nehéz viszonyoknak elég élénken igérkezik a farsang az idén is, mert eddig nyolc táncmulatság van tervbe véve. A farsangi mulatságok sorát tegnap a balekbal kezdte meg, jövő szombaton, e hó 16-án lesz a róm. kath. gimnásiumi hangverseny, 23-án szombaton a dalárdá hangverseny, 30-án, szombaton, az evang. lyceum hangverseny, február 2-án, kedden, a népszövetségi táncmulatsága, február 7-én, vasárnap a »Rokkanti Egyelet« műkedvelői színelőadással egybekötött táncmulatsága, 14-én vasárnap, az ipartársulat bálya, 21-én vasárnap tüzöltő estély lesz.

— **Védekezés a fertőző betegségek ellen.** Tóth Imre dr. bányakerületi főorvos e hó 14-én, csütörtökön délután öt órakor előadást tart a fertőző betegségek elleni védekezésről az új bányászati palota X. sz. termében. Az előadásra nőket is szívesen látunk.

— **Csak németül!** — Minden külön megjegyzés nélkül közöljük a következő esetet: a wieni városi X. ker. adóhivatal 1908. évi szept. 30-iki keltelel egy *nembehelyi* megkeresést intézett az ipolygási kir. pénzügyigazgatósághoz, melyben kérte, hogy W. F. selmecebányai lakosról 18 K 18 f járadék adó behajtassék. Az ipolygási pénzügyigazgatóság ezen német nyelvi megkeresést teljesítő végett átküldte a selmecebányai városi adóhivatalhoz, mely is a 18 K 18 f behajtatta és a wieni X. ker. városi adóhivatalnak póstautalványon elküldötte. A póstautalvány azonban Wienből visszaérkezett azzal, hogy »Czimzet nem fogadja el.« Megjegyezzük, hogy a póstautalványon a városi adóhivatal — nagyon helyesen — *magyarul* írta a címet és az átiratot is. — Ugyátszik ez nem tetszett Wienben és ezért nem fogadták el a pénzt. — Mi lesz most a pénzzel? — és az adóhátrálékkal? — Ugy halljuk, hogy a városi adóhivatal most átirat *magyarul* a wieni társhivatalnak, hogy miután a pénzt magyar átirat mellett át nem vette és így azt másodsor postán már nem küldheti, szíveskedjék a társhivatal ezen pénzért valakit Wienből ide küldeni, mert a pénz addig letétben marad, esetleg a félnek visszaadatulni fog.

— **Az „Országos Iskola Egyesület“** 1909. évi naptára *Abrányi* Emil és *Szendy* Károly szerkesztésében a napokban jelent meg. Az izléses kiállítású naptár az egyesület beszámolója és céljainak rendkívül ügyes, agitatorius ismertetése mellett új dolgokat is nyújt. A naptárak közismert — rendszerint összetakólt — szépirodalmi rovata helyett igen tartalmas cikkeket közöl a magyar nemzeti kulturáról. *Halász* Ferenc min. tanácsosnak a »Nemzeti Népevelés«-ről írt nagyrétküi kézléménye a nemzeti kulturpolitikával foglalkozók között előre láthatólag feltűnést fog kelteni; *Abrányi* Emil, a magyar föld, magyar haza és magyar társadalomról írt poetikus cikke és sok más érdekes közléménye alapján megérdemli a naptár, hogy minél szélesebb körben elterjedjen. A naptár levélbeli kívánságra és 60 fillér beklüldése ellenében mindenkinék megküldi az egyesület központi irodája (Budapest, középponti városháza, I. kapu félmelet, 41. ajtó, telefon 113—65).

— **Uj rend — a kutyák körül.** A földmivédeügyi minisztérium érkezett le a vészeltetés elleni védekezésre vonatkozólag életbe léptetett új rendelet. E szerint a vészeltetés idején a zárlat 45 nap helyett 90 nap lesz. A zártkör (poráz) és szájkosár nélküli kutyákat a gyepmester 90 napig tartja megfigyelés alatt a tulajdonos költségén. Azt az embert, akit kutya mart meg, az eddigi 8 nap helyett 21 napig figyelik, ha a kutya egy másik kutyát mart meg, a megmart kutya 90, a maró kutya 8 napig tartandó figyelés alatt.

— **Korpona pótdója.** A szomszéd Korpona város szintén néhez viszonyok közt van. A múlt év végén állapította meg ez évi költségvetését, amely szerint a szükséglet 117795 K, a bevétel 84459 K 81 fillér. A hiányt 112 % os községi pótlékkal fedezik.

— **A száj ápolása és a fogak épségben tartására különböző szerek ajánlanak,** s néhez a valóban jól megalálják. Vannak vészelyes szerek, melyek ártalmasak. Ezeknek egyik legfőbb tartalma a Káli, mely vizgatalán használat esetén az ajakon és szájpadaikon kiütéseket idéz elő. Valóban biztos szer csak a SARG-FÉLE KALODONT, mely több mint tíz éve millió esetben bevált. Állandó használat esetén a legkellemesebb frissítő és tisztító szer, a fogak ápolásának elengedhetetlen kelleke.

— **Csalódi emberi dolog,** de nem okvetlenül kell. Ha e névre «RETHY» figyelünk, ugy nem csalódnak, hanem eredeti Pemotefu-cukorkák kapunk 60 fillért, még pedig egy régi kedvelt házísért, mely köhögés recedség és hurutos bántalmak sok ezer esetében oly kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és cukorka minden darabján rajta legyen a «RETHY» név.

— **A hölgyvilág nem használ zsiros kenőcsöt** vagy krém, hanem csupán KRISTALINT, egy növényekből összeállított kristálymasszát, mely a bőrt széppé és vakító fehérré varázsolja, szeplőket, vimmerkelt és májfoltokat eltávolít, a ráncokat elsimítja és az ifjúkori fűdeséget visszakerzi. Kapható mindenütt. Vezérképviselet Magyarországról részére Budapest, Barossutca 91. Egy próbadozár ára 50 fillér, üvegdozozó 3 K. Kristalinszappan 1 K, Kristalinpuder 1 K, Póstaí szétküldés naponta.

— **Nátha és köhögés gyötrik ismét az emberiséget.** A természet azonban nem hagyott tehetetlenü bennünket s többféle gyógyszerrel adott ezen betegségek ellen, melyek között a leghatasosabb és leggyorsabbban segít a »Sirolin-Roche«. Ezen kellemes ízű, teljesen mérgegmentes szer megszűnteti a náthát és köhögést, sőt súlyosabb természetű tüdőbajit is a legrövidebb időn belül, emeli az étvágyat és inderkát utoo a testsúlyt s ott, hol a betegségnél láz mutatkozik, az ezen szer rendszeres használata mellett, szintén elmúlik. Emnélfogva a »Sirolin-Roche« különösen a jelen időkzokban egy családnál se hiányozzék, hogy a kezdetleges tüdőbajutnál is használva annak továbbterjedését megszüntesse. Ezen szer kapható minden gyógyszerárban.

A makaes meghűlést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A SCOTT-féle Emulsió



Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét a — halászt — kétségbevonni.

annyrá kellemes ízű, hogy azok a kik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

NYILT-TÉR.

E rovatt alatt közöltekért nem felelős a szerk.

Henneberg-selyem csak egyenes! Fekete, fehér és színes, 1 korona 35 fillértől méterenkint, blúzra és ruhára. Franko és már megvámolva házhoz szállítva. Gazdag minta választék postafordultával. **Henneberg selyemgyáros. Zürich.**

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oúó háziser mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az úló elemű egyéb követekemények szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Vidéki gyógyszerárakban körjék Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító, Bederzsóles, és erősítő. MOLL'S Farsángmúzeum és SÁZS elismert, régi jó hírnevű háziser szagazgatók és hástélti származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 2—

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszékhelyét MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

Faeladási hirdetmény.

Ezenél közhírré teszem, hogy a városi farraktárban mai naptól eladva lesz

1. válogatott jó minőségű tölgy vagy cserhasabfa ürm²-kint 5-60 korona.

2. Jó minőségű vegyes kemény dorongfa vagy kemény selejt hasabfa ürm²-kint 4-40 kor egység árt.

A házhoz való fuvar távolság szerint ürm²-kint 40—50 fillér.

Selmecebánya 1909. évi január 8-án.

Arthold Géza,
h. polgármester.

HIRDETÉSEK.

Zsigmond-utca 67. sz. házamban két utcai s egy udvari szobából stb. álló földszinti lakás azonnal kiadó.

Évi bére 360 K és a lakásbérfillér.

Fodor dr.

Az ALTVATER likörgyár GESSLER SIEGFRIED

cs. és kir. udvari szállító

József főherceg ö fenségének kamarái szállítója

Budapesten

ajánlja

„Altwater likörjét“

és minden egyéb finom likörkészítményeit, valamint a legutóbbi természetből ezüst üstben befűt

„MÁLNASZÖRPÖT.“

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, vladékokt, effjeli izsádat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mintfogó értéketlen utazatókat is kínálunk, kérjen mindenkort „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenkint 4.— korona

Szives tudomásul!

A farsangi időny alatt minden vasár-
és ünnepnap friss

farsangi fánkot

készít

Borhegyi István

cukrász

Kossuth Lajos-ter.

Meghívó.

A Selmeczi Népkán Részvénytársaság
1909. évi január hó 30-án délután 2 órakor
az intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart és erre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

□ □

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Közgyűlési elnök s jegyző, valamint három hitelesítő részvényesnek megválasztása.
2. A meghatalmazások vizsgálóiáról szóló jelentés.
3. Jelentés az újonnan kibocsátott részvények aláírásának s befizetésének eredményéről. Javaslat a kibocsátási költségek fedezésére beszedett összeg maradványának mikénti felhasználásáról.
4. Az újonnan adóeltérő alappanalyok, üzleti, szolgálati, kezelési és nyugdíjnyújtások betétesítése, ezeknek — valamint az Igazgatóság jelentésének, — tárgyalása, elfogadása.
5. Netáni indítványok tárgyalása.

Selmeczbánya, 1908. évi december hó 20-án

Bartha Béla dr. s. k.,
igazgató.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen irattal, ingyen és bérmentve kapható a szabad, hatályú gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Aki köhög

és gyermekeit, valamint önmagát megakadja szabadítani rekedtségtől, hurut, elnyálkásodás, torok-, górcs- és hökhuruttól, az használja az orvosilag kipróbált és ajánlott

KAISER-féle

MELL-KARAMELLÁT

A HÁROM FÉNYÉVEL.

5500 közjegyzőileg hitelesített
koszonó okirattal!

Csomagja 20 és 40 fill., dobozokban 80 fill.,

Kapható:

Mikovényi Árpád elsőgyógyserterében, Márkus M. cukrászatában, Margótsy J. örökösök gyógyszerterében és Szentiványi Lajos mézesbábnán Selmeczbányán.

Egy 1400 koronás Erhbar- és egy 1000 koronás Streicher-féle

koncertzongora

valamint egy alig használt Schweißhofer-féle

nagy szalonzongora

1350 koronás kapható.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mielőtt

személy-, jelző- vagy építési

kölesön

íránt intézkednék,

— kérjen díjtalanul prospektust. —

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, IX. Lónyay-utca 7.

Interurban telefon: 46-31.

Tisztíts csak
Globus
Fém-tisztító-Kivonattal
Legjobb-Fém-Tisztítószer



Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

RÉTHY-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félel kérjünk, mivel sok hasonlatos utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félel fogadjunk el!

Az Első Selmeczbányai Ing- és Fehérműgyár Részvénytársaság

részvényesei tisztelettel felkérnek, hogy az újonnan kibocsátott részvények után esedékes első részletet azaz részvényenként 20 koronát a Selmeci Takarékpénztárnál **1909. január hó 1-ig** befizetni sziveskedjenek.

Részvényeseink tájékoztatásul közöljük a következőkben az aláírási felhívás főbb pontozatait.

Az elővételi jog alapján jegyzett részvények után az aláírás alkalmával, vagy legkésőbbben 1909. évi január hó 1-én ideiglenes igazolvány ellenében minden részvény után 20 korona fizetendő, míg a hátrálékos 180 korona következőkép törlesztendő:

1909. évi február	hó 1-én 20 korona	1909. évi szeptember	hó 1-én 10 korona
1909. » márczius	» 1-én 20 »	1909. » október	» 1-én 10 »
1909. » április	» 1-én 20 »	1909. » november	» 1-én 10 »
1909. » május	» 1-én 20 »	1909. » december	» 1-én 10 »
1909. » június	» 1-én 20 »		
1909. » július	» 1-én 20 »		
1909. » augusztus	» 1-én 20 »		

valamint 5—5 korona törvényes bélyegilleték és költség fejében.

Az elővételi jog nélkül jegyzett részvények után az aláírás alkalmával, vagy legkésőbbben 1909. évi január hó 1-én ideiglenes igazolvány ellenében minden részvény után 20 korona fizetendő, míg a hátrálékos 195 korona következőkép törlesztendő:

1909. évi február	hó 1-én 20 korona	1909. évi szeptember	hó 1-én 15 korona
1909. » márczius	» 1-én 20 »	1909. » október	» 1-én 15 »
1909. » április	» 1-én 20 »	1909. » november	» 1-én 15 »
1909. » május	» 1-én 20 »	1909. » december	» 1-én 15 »
1909. » június	» 1-én 20 »		
1909. » július	» 1-én 20 »		
1909. » augusztus	» 1-én 20 »		

valamint 5—5 korona törvényes bélyegilleték és költség fejében.

A részletfizetések, melyek a Selmeci Takarékpénztár Részvénytársaságnál vagy társaságunknál teljesítendők, ideiglenes igazolványokon nyugtáztatnak, ezek a teljes befizetés után végleges részvényekre cseréltetnek ki.

A jegyzett részvényekre 1909. évi augusztus hó 31-ig teljesített befizetések után a részvénytársaság 5% kamatot fizet, mely az ideiglenes igazolvány alapján az utolsó részletbe beszámítatik.

Azon részvényesek, kik a fizetést a kitűzött határidőre nem teljesítik, a kitűzött határidőtől kezdve 6%-os késedelmi kamatot tartoznak fizetni. Amennyiben pedig valamely részvényes a fizetést a kitűzött határidőtől számított 30 nap múlva sem teljesítendő, az igazgatóság a késedelmeket a fizetésnek 8 nap alatti teljesítésére ajánlott levélben felhívja.

Azon részvényeket, melyekre a fizetés ekkor sem teljesítették, az igazgatóság semmikevél nyilváníthatja és a megsemmisített részvények tulajdonosai a már teljesített befizetések tekintetében — a kereskedelmi törvény 153. §. rendelkezésének fentartásával — minden igényüket elvesztik. Az igazgatóság e megsemmisítettek helyett új részvényeket bocsáthat ki; az ekként eredményezett többet a társaság alapítókéjéhez csatolattik.

Az igazgatóság.

Nyomatott Joerges Agost özv. és fia könyvnyomdájában Selmeczbányán, 1909